

Civilsamfund & pårørende – øget samskabelse for ældre

TEMADRØFTELSE 3

SLAGELSE 25. MARTS 2025 15:00-17:30

AKTIVITETSCENTER TEGLVÆRKSPARKEN I KORSØR

Rammen for mødet

Den 25. marts 2025 inviterede Seniorudvalget i Slagelse Kommune Ældrerådet, Ældre Sagen, borgere, frivillige samt civilsamfundsaktører til temadrøftelse. På mødet blev det drøftet, hvordan den bærende værdi i ældreløven om et tæt samspil mellem ældre borgere og lokale fællesskaber, civilsamfund og pårørende kan føres ud i livet i Slagelse.

Deltagernes input på workshoppen bidrager til grundlaget for de kommende politiske beslutninger og værdier på ældreområdet, som understøtter realiseringen af ældreløven med fokus på en tillidsbaseret ældrepleje præget af selvbestemmelse, omsorg og gode relationer.

I dette dokument er samlet de mange input, ideer og pointer, som blev drøftet på temamødet.

Anne-Mette Scheibel og Mikkel Ejning

Resonans A/S

Temamøde om

Civilsamfund & pårørende øget samskabelse for ældre

Tirsdag den 25. marts 2025 kl. 15-17.30

Aktivitetscenter Teglværksparken, Teglværksparken 50, 4220 Korsør

Seniorudvalget inviterer frivillige aktører på ældreområdet, Ældrerådet, Ældresagen, borgere og pårørende samt interessenter omkring ældre i Slagelse Kommune til temamøde. Det gør vi for at skabe et godt grundlag for de politiske beslutninger, der venter i det kommende år på ældreområdet.

Jeres input på temamødet skal bidrage til at sikre, at vi lever op til ældrereformens intentioner om en tillidsbaseret ældrepleje, der respekterer, at mennesker er forskellige. Lovens fokus er på selvbestemmelse, omsorg og gode relationer, som er afgørende for at kunne leve et liv med livsglæde i stærke fællesskaber – både lokalt og i samarbejde med civilsamfundet og pårørende.

Dette temamøde er nr. 3 af flere og på mødet er emnet "Civilsamfund og pårørende – øget samskabelse for ældre.

En af de bærende værdier i ældrereformen er et tæt samspil med lokale fællesskaber, civilsamfund og pårørende. Det skal ske med respekt for den ældres ønsker og behov – og uden at de frivillige pålægges forpligtelser. Målet er at øge kvaliteten i ældreplejen og styrke en forebyggende tilgang til ældrepleje, gennem aktiviteter som f.eks. leg på plejehjem, cykling med de ældre og mange andre ting.

Vi ser frem til en indholdsrig eftermiddag sammen med jer.

Bedste hilsener,
Seniorudvalget
Slagelse Kommune

Tilmelding

Hvis du ønsker at deltage i temamødet, kan du tilmelde dig på mail:

rimol@slagelse.dk

Program i overskrifter

15:00 - 15:05	Velkomst og formål v. seniorudvalgsformand Stén Knuth
15.15 – 15.20	Ældrelovens fokus på inddragelse af civilsamfund v. direktør Margrethe Kusk Pedersen
15.20 - 15.25	Hvad er sundhed- og trivselspotentialerne ved øget samarbejde med civilsamfundet? v. chef for sundhed og ældre Therese Gjerde Corfix
15.25 – 15.45	Dialog ved bordene: Hvilke fællesskaber og ældreaktiviteter fungerer allerede godt? Hvad kunne vi ønske os mere af?
15.45 - 16.15	Paneldialog om samskabelse med frivillige på Ældreområdet • Helle Dalsgaard, medlem, Seniorudvalget • Jørgen Andersen, medlem, Seniorudvalget • Kirsten Ganderup, frivillig på aktivitetscenter • Katrine van den Bos, udviklingskonsulent, National afdeling af Røde Kors • Lykke Pedersen, centerleder, Frivilligcenter Slagelse • Leif Staal Andersen, leder af aktivitetscentre og forebyggelse
16.15 -16.30	Pause
16.30 -17.15	Ideudvikling og samskabelse ved bordene
17.15 -17.25	Præsentation af de udvalgte ideer fra bordene v. de politiske repræsentanter fra Seniorudvalget
17.25 -17.30	Afslutning og næste temadrøftelse

Oplæg

v. Margrethe Kusk Pedersen

Ældreloven og samarbejdet med civilsamfundet, pårørende og frivillige

ÆLDRELOVEN OG SAMARBEJDET MED CIVILSAFMUNDET, PÅRØRENDE OG FRIVILLIGE

"Pårørende er en vigtig samarbejdspartner i en helhedsorienteret indsats. De pårørende kan med deres **kendskab til, nære observationer af og erfaring** med den ældre være en **stor ressource** både for den ældre og for medarbejderne.

Et godt pårørendesamarbejde kan **øge tilliden til medarbejderen og trygheden for den ældre**. Inddragelse vil skulle ske med respekt for den ældre og de pårørendes ønsker."

"Kommunalbestyrelsen skal derfor **samarbejde med, og yde økonomisk støtte til, frivillige sociale organisationer og foreninger på ældreområdet**. Samarbejdet kan eksempelvis være om **forebyggende indsatser** eller ske i tilknytning til **helhedsplejen**."

"Tæt samspil med **lokale fællesskaber og civilsamfund er en bærende værdi i ældreloven**. Det skal ske med respekt for den ældres ønsker og behov – og uden at de frivillige pålægges forpligtelser. Tæt samspil med lokal- og civilsamfund er et vigtigt element i at **øge kvaliteten og styrke en forebyggende tilgang til ældrepleje**, gennem aktiviteter som fx leg på plejehjem, cykling med de ældre og andet."

SUNDHEDSREFORMEN

"Kommunernes arbejde med **forebyggelse og sundhedsfremme skal foregå i et tæt samarbejde med civilsamfundet**, de almene boligorganisationer og lokale virksomheder m.fl. Det kan fx ske ved at inddrage lokale foreninger og styrke samarbejdet med **frivillige organisationer for, at flere børn, unge og voksne kan samles i aktive lokale fællesskaber.**"

"Samtidig spiller samarbejdet mellem sundhedsvæsen og civilsamfund en **afgørende rolle for velfungerende patientrettet forebyggelse**"

"**Patienters og pårørendes erfaringer skal være en drivkraft** i udviklingen af sundhedsvæsenet. Derfor er det afgørende, at de **kommende sundhedsråd forpligtes til at inddrage brugernes perspektiv på en systematisk og meningsfuld måde**"

FOLKESUNDHEDSLOV

"**Kommunernes indsats skal ske i tæt samarbejde med civilsamfundet**"

"En folkesundhedslov skal være med til at **skabe et sundere, mere lige og bæredygtigt Danmark** ved at integrere forebyggelse og sundhedsfremme bredt i alle politikområder **og på tværs af offentlige myndigheder, civilorganisationer og erhvervslivet**"

VÆRDIEN AF SAMSKABELSE PÅ FLERE PLAN

Manglen på arbejdskraft kalder på nytænkning og nye typer af samarbejder

Presset på velfærdskontrakten og fokus på rettigheder og pligter understreger behovet

Frivillighed giver også værdi for den frivillige og har forebyggende sundheds- og trivselseffekt

VÆRDIEN AF SAMSKABELSE PÅ FLERE PLAN

Aktivering af
civilsamfundet er
en nødvendighed
i forhold til at
skabe menne-
skelig velfærd

En unik
menneskelig
værdi. som
professionelle
ikke kan skabe
alene

Hvordan kan
forpligtigelser
som frivillig
forstås?

Er der forskel på
forventninger til
frivillige vs.
pårørende?

Oplæg

v. **Therese Gjerde Corfix**

Hvad er sundhed- og trivselspotentialerne ved øget samarbejde med civilsamfundet?

Civilsamfund & pårørende ... øget samskabelse for ældre !

*Hvad er sundheds- &
trivselspotentialerne?*

Hvorfor skal vi skabe flere lokale fællesskaber for de ældre?

- ❖ Øget social kontakt
- ❖ Forbedret livskvalitet
- ❖ Hjælp & støtte fra naboer, venner & familie
- ❖ Aktiviteter & engagement
- ❖ Sundhedsmæssige fordele

Forebyggelse af ensomhed hos ældre

- **Skabe rammer for meningsfulde relationer**
- **Tilbyde aktiviteter**
- **Inkludere frivillige**
- **Fokus på nærvær & samhørighed**

Vi kan godt !

En af 3
bærende
værdi i
ældreloven

Vi skal gøre
endnu mere!

Slagelse Kommune vinder KL's forebyggelsespris 2024

Hvordan opsporer man sårbare og kronisk syge ældre borgere, der har behov for en differentieret indsats? Det har Slagelse Kommune leveret svaret på, og derfor modtog de i dag i KL's forebyggelsespris 2024.

17. maj 2024

SAMSKABELSE MED FRIVILIGE PÅ ÆLDREOMRÅDET

I denne sektion findes udsagn fra paneldialogen

INSPIRATIONSPANEL

- **Jørgen Andersen,**
medlem, Seniorudvalget

- **Helle Dalsgaard,** medlem,
Seniorudvalget

- **Kirsten Ganderup,**
frivillig på
aktivitetscenter

- **Katrine van den Bos,**
udviklingskonsulent,
National afdeling af
Røde Kors

- **Lykke Pedersen,**
centerleder,
Frivilligcenter Slagelse

- **Leif Staal Andersen,**
leder af aktivitetscentre
og forebyggelse

Grænsen mellem det professionelle og frivillige kan være udfordrende at håndtere

Der fokuseres på det medmenneskelige aspekt - vi er der for mødet med mennesket og for at hjælpe den person, vi står over for.

Det er vigtigt for de frivillige at vide, hvem de kan gå til, hvis de kan se, at vi ikke kan hjælpe. Derfor gør vi rigtig meget ud af at have tætte samarbejder med kommuner og andre relevante aktører.

Forebyggelseskonsulenter laver forebyggende hjemmebesøg.

Vi prøver at lave en kobling, så hvis vi opsporer en ældre, som kunne have behov for noget, som måske ligger lidt uden for skiven - og som har brug for en ekstra hånd.

Så har vi faktisk afsat lidt ressourcer til, at den her **medarbejder kan følge vedkommende med ud i aktivitetscenteret.**

Vi har også fokus på **følgeskab**, da det at komme frem og tilbage fra selve aktiviteten kan være en udfordring for mange. Derfor fokus på, at frivilligheden starter hjemme fra døren.

Tværasektorielt samarbejde, f.eks. mellem børnehaver, skoler og ældrecentre, kan skabe værdi. F.eks. Læsegrupper, hvor børn der har svært ved at læse kommer over på ældrecentret og læser med. De ældre er mere tålmodige.

Det er vigtigt at identificere, hvad der kendetegner henholdsvis frivilligt og professionelt arbejde. Så man bruger frivilligheden til det den er bedst til, og samtidig sikrer at den opgaveløsning, der hører til det professionelle, bliver der.

Klare spilleregler og forventningsafstemning er afgørende. Vigtigt at have en forventningsafstemning om, hvem der gør hvad, og hvordan opgaveløsningen er. Det kan tages helt ned i det små, og det er måske også det, der gør, at det er nemmere at engagere sig som frivillig, hvis det **er tydeligt, hvad er det jeg skal, hvad det er, mit område er.**

‘Hvordan får man fat i dem, der ikke kommer af sig selv’

Mange bliver frivillige, fordi de bliver spurgt direkte. Der er et kæmpe potentiale i at spørge, da frivillige ikke kommer af sig selv. De kommer, fordi de bliver spurgt.

Frivillige motiveres ofte af ønsket om at gøre en forskel for andre.

Det er vigtigt at være tydelig omkring, hvor og hvordan man kan engagere sig som frivillig, og være **tydelige på hvad opgaven er**

Jeg tror det, man skal være meget opmærksom på, det er, at man kommer i nogle situationer, hvor man har brug for sparring. Og dermed være sikker på, **at man som frivillig har et netværk - og at man ved, hvad det netværk er.**

Tage de frivillige med til planlægningsbordet. Det er i virkeligheden der, hvor man tager dem med ind i maskinrummet og ser på, hvad er det, vi kan sammen. **Turde at give det lidt fri** - vi kan være tilbøjelige til, at det skal styres lidt eller reguleres lidt

Vi skal tænke kreativt, ud af boksen og **rykke ud fra det centrale kommunalt styrede og ud i f.eks. boligområderne og møde borgerne derude og skabe noget frivillighed.** Vi skal ikke centrere ting - vi skal også ud i områderne, hvor de frivillige også er, så de bliver frivillige i deres eget miljø.

POSITIVE ERFARINGER OG ØNSKER

I denne sektion findes korte udsagn fra borgere og andre deltager fra første runde af dialog

Udsagnene beskriver oplevelser af:

- Hvilke fællesskaber og ældreaktiviteter fungerer allerede godt?
- Hvad kunne vi ønske os mere af?

Hvilke fællesskaber og ældreaktiviteter fungerer allerede godt?

Sociale aktiviteter

Pårørendegrupper, der udvikler sig til blivende netværk
Aktivitetscentre - også borgerstyret aktivitetscentre
Seniorforening & Ældresagen
Bankospil/bridge
Madfællesskab
Forskellige foreninger på tværs giver flere muligheder og større fællesskab – man møder nye mennesker

Fysiske aktiviteter

Curling
Sjov og motion på plejecentre - ældreidræt
Dans
Træning

Kreative og kulturelle aktiviteter

Demenskor
Modeopvisning
Kirkelige aktiviteter
Syning

På tværs af generationer

Samarbejder på tværs af generationer og (plejecenter) initiativer til aktivering eks. cykelpilot, besøg af børnehave etc.

Kommunikation/opstart: Hvordan bliver man en del af det frivillige?

Mund til mund
Rådmandscentret – følgeordning, så man ikke kommer alene

Værdi

Taknemmelighed fra dem vi gir
Glæden af at være en del af et fællesskab
Nærvær og omsorg i det daglige
”Det ekstra overskud” som de frivillige bidrager med
Får et netværk

Rammer

Weekenden – ikke interesseret i at være frivillig

Hvad kunne vi ønske os mere af?

Støtte og Omsorg

Mere støtte i eget hjem
Altid gerne mere frivillighed, mere nærvær
Flere besøgsvenner
Hjælp til ensomme

Aktiviteter og tilbud

Flere valgmuligheder ml. aktivitetstilbud
Flere aktiviteter som bringer noget hjemligt fx 'egnsretter' eller lign ind i hverdagen
Aktivitetscenter på tværs af generationer

Forhold

Bedre trafikale forhold og transport til aktiviteter
Bedre og større lokaler
Længere åbningstider på centre
Bedre forhold for handicappede

Kommunikation og Inklusion

Bedre kommunikation om muligheder
Fokus på at inkludere personer udenfor fællesskabet
Nye aktiviteter som tiltrækker forskellige målgrupper

Rammer

Kræfter til at igangsætte – koordinere
Pleje frivillig forholdet → vigtigt at understøtte
Rammer som frivillige – fleksibilitet uden at binde sig
Folk skal blive længere på arbejdsmarkedet i dag
Frivillighedskonsulenter (flere) til at understøtte samarbejdet ml. fx plejecentre og frivillige
Netværksuddannelse bl.a. Frivillige

FÆLLESSKABER MED CIVILSAMFUND OG PÅRØRENDE

resonans

I denne sektion findes korte udsagn fra borgere og andre deltagere fra anden runde af dialog

Udsagnene beskriver konkrete ønsker og idéer til:

- Hvordan får vi flere frivillige, der driver fællesskaber for ældre i civilsamfundet?
- Hvordan får vi engageret pårørende på fx plejehjem og aktivitetscentre?
- Hvordan bliver der skabt flere generationsmøder ml. ældre, børn og unge?
- Hvordan kan Slagelse Kommune styrke samarbejdet om flere fællesskaber med civilsamfundet på ældreområdet?

Fællesskaber med civilsamfund og pårørende

1

Hvordan får vi flere frivillige, der driver fællesskaber for ældre i civilsamfundet?

Anerkendelse og støtte

Fremhæve når nogen gør det godt

Vi vokser alle af ros & anerkendelse – husk at indtænke det i samarbejdet

Af dem der er frivillige – inkluderer de nye, så de føler sig imødekommet

Styrke fællesskaber mellem frivillige

Anerkende og værdsætte frivillige fx sociale arrangementer for frivillige

Organisering og ledelse

Der skal være nogen der dedikerer sig til opgaven. En ansat på institutionerne, når der er frivillighed der

Frivillighedsambassadører er måske bedre til at rekruttere?

Rekruttering og motivation

Personlige henvendelser og relationer

Anerkendelse af kompetencer i 'rekruttering'

Spørg nu folk. Kom ud over dørtærsklen og spørg – tag dialogen – frivillighed smitter

- Spørge direkte i omgangskreds/foreninger
- Spørge andre end dem vi plejer

Matche interesser: Hvilke interesser har den frivillige? Hvordan kan det bruges i det frivillige?

Gøre opgaver konkrete

Motivation, lave det man brænder for

Uddannelse og information

Klæde de frivillige på til opgaven. Fx håndtering af målgruppen fx demens

At fortælle hvad frivillig arbejde er → ikke fra en fagperson. Men en anden der kan folde det ud

Vær tydelig på muligheder

- Afstem rammen og giv plads til input
 - Spørg! Inddrage de frivillige i udviklingen
- Politisk tydelighed. Grænsefaglighed

Fællesskaber med civilsamfund og pårørende

2

Hvordan får vi engageret pårørende på fx plejehjem og aktivitetscentre?

Involvering og dialog

Invitere de pårørende til at deltage fx i praktiske opgaver fx plante plantekasser

Dialogen med de pårørende er vigtig. Hvad kan de og hvad vil de?

Synliggøre hvad pårørende kan hjælpe med

Fællesskaber og netværk

Fællesskaber med flere pårørende fx invitere til mad

Invitere pårørende ind i venneforeninger

Arrangementer på tværs af generationer

Arrangementer hvor de pårørende kan deltage

Skabe netværk ml. de frivillige (pårørende, så de kan bakke hinanden op)

Kommunikation og tilgængelighed

Synlig og imødekommende ledelse

Plejecenter og aktivitetscentre skal være tilgængelige

Åbent hus for pårørende

Støtte og koordinering

Pårørendegrupper. Drøftelser uden borgerne

Ledelsen skal være indstillet på pårørenderåd.

Tovholderfunktion til koordinering af 'frivillige'/pårørendes indsatser

Anerkendende tilgang + sikre at nogen har tov i at skabe forholdene for de frivillige

Mere vejledning til de pårørende - forventningssamtaler

Fællesskaber med civilsamfund og pårørende

3

Hvordan bliver der skabt flere generationsmøder ml. ældre, børn og unge?

Institutionelle samarbejder

Venskabsinstitutioner. Både enkeltstående arrangementer, men også kontinuerlige anledninger
Partnerskaber på tværs – plejecentre, aktivitetscentre, skoler, musikskole, børnehaver
Partnerskab ml. institutionen/virksomheder – formaliseret fx plejecentre/skoler/musikskole kan øve sig på aktivitetscentre/plejecentre

Aktiviteter på tværs

Børn læser for voksne
Fællessang/Spil/babysang mv. på plejecentre og aktivitetscentre
Børnebørnsdag/oldebørnsdag på plejecentre/aktivitetscentre
Generationsmøder, juletræsfest, lucia, børnehavebesøg
De ældre på besøg på skole/SFO/klub/Børnehave fx gamle lege

Unge i ældreplejen

Unge arbejder på plejecentre
Fritidsjob i hjemmeplejen – plejecentrene
Unge kan ledsage ældre til aktiviteter fx gåture, bio, eller lignende

Aktivitetscentre på tværs af generationer

Unge kan bruge det aften/weekend, mødregruppe/legestuer på plejecentre eller aktivitetscentre
"Udvide" rammerne i bestemte tidsrum ,hvor generationer har mulighed for at deltage i fælles aktiviteter

Fællesskaber med civilsamfund og pårørende

4

Hvordan kan Slagelse Kommune styrke samarbejdet om flere fællesskaber med civilsamfundet på ældreområdet?

Anerkendelse og værdsættelse

Værdsætte og anerkende de frivillig – også i hverdagen
En form for anerkendelse
Anerkendelse/ros oppefra

Organisering og ressourcer

Frivillighedskonsulenter tæt på institutionen der kan hjælpe med rekruttering og samarbejde
Frivilligkoordinator på de forskellige centre
Skabe ressourcer til at medarbejder og leder kan understøtte frivillighed
Øremærke midler til samarbejde med civilsamfundet

Rekruttering og fastholdelse

Et kartotek hvor kommunen udbyder opgaver som frivillige kan byde ind på
Fokus på introduktion og forventningsafstemning → fastholdelse
Undervisning i hvad det vil sige at være frivillig/klædes på til opgaven

Politisk prioritering og ledelse

Sætte ambitiøse mål! – Kultur
Politisk prioritering → ud fra mennesker, ikke regnskab
God ledelse!
Politikere mere synlige på arbejdspladserne

Samarbejde og brobygning

Fællesskaber med civilsamfund og pårørende
Kommunen skal gøre sig synlig som samarbejdspartner
Være opsøgende – invitere ind i maskinrummet – lægge op til samarbejde
OBS på brobygning

TEMAER PÅ TVÆRS AF INPUT

På den følgende slide har Resonans samlet op på hovedtemaer, som fremkommer på tværs af de mange input, der blev genereret på workshopen omkring samarbejdet med civilsamfundet, pårørende og frivillige.

Den ene gruppering af temaer relaterer sig til Organisering og Relationer. Den anden til Arenaer og Aktører.

Hovedtemaer på tværs af input

ORGANISERING OG RELATIONER

Anerkendelse og kommunikation

Frivillige har brug for at blive anerkendt og værdsat for deres indsats. Det skaber motivation og gå-på-mod for at fortsætte. Vigtigt at kommunikere anerkendende løbende.

Struktur for rekruttering af frivillige

Der er behov for at arbejde med en planlagt og bevidst struktur for rekruttering af frivillige. Systematik er vigtig for løbende at rekruttere, så det ikke bliver for sårbart og tilfældigt.

Koordinerende ledelse

Der er brug for, at frivilligheden koordineres på tværs af en formel eller uformel leder. Driften er presset i hverdagen, så der er brug for at sikre kontinuitet og koordinering af frivilligsamarbejdet.

Styrke fællesskaber ml. de frivillige

Der er potentiale i at styrke fællesskab og netværk med frivillige og pårørende. Der er stor personligt værdi forbundet med at give, herunder socialt liv, følelsen af at være nyttig, møde taknemmelighed.

ARENAER OG AKTØRER

Åbne aktivitetscentre op

Nysgerrighed for at åbne aktivitetscentre op for andre målgrupper end de ældre fx mødregrupper, unge, musikskolen mfl. Udnytte faciliteterne og skabe partnerskaber på tværs af målgrupper.

Plejecentre – mange ideer

Der er mange konkrete og kreative ideer til, hvordan plejecentrene kan øge deres samarbejde med frivillige, foreningsliv og andre kommunale aktører – og arbejde med generationsmøder.

Transportudfordringer for hjemmeplejen

Der er færre ideer til, hvordan frivilligheden styrkes for de borgere, der er en del af hjemmeplejen. Transportudfordringen af borgerne fra eget hjem kan være svær at løse.

Flere aktive unge

Ønske om flere unge i fritidsjob og som frivillige i hjemmeplejen og på plejecentrene. Fx unge der kan spille, læse og hygge på plejecentrene. Unge der kan ledsage hjemmeboende til aktiviteter.